

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Біолого-технологічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор, проректор з науково-педагогічної роботи

Грайф

Вікторія ГРАНОВСЬКА

«27» жовтня 2021 року

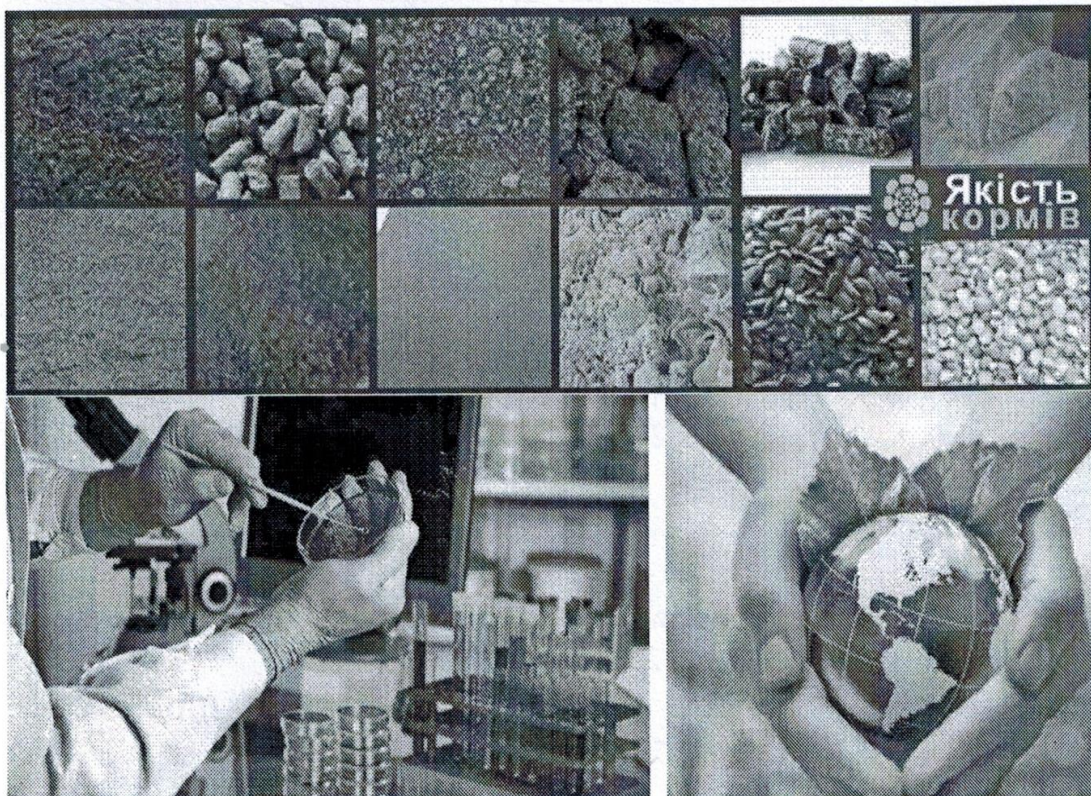
НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

(назва)

спеціальності 212 - Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

шифр, назва

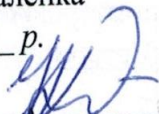
УДК:37.016:637(072)

Наскрізна програма практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» спеціальності 212 - Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза - Херсон, 2021. – 36с.

Розробники наскрізної програми: доктор ветеринарних наук, професор Ковбасенко В.М., доктор с.г. наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік НААН України Пелих В.Г., кандидат с.г. наук, доцент Балабанова І.О., кандидат ветеринарних наук Колеснікова К.Ю., кандидати с.г. наук, доценти Пелих Н.Л., Корбич Н.М., Папакіна Н.С., Харламова Т.С., Соболев О.М., Ряполова І.О., асистент Кривий В.В.

Наскрізну програму розглянуто на засіданні кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин імені В.П. Коваленка
Протокол № 1 від 01.09.2021 р.

Завідувач кафедри

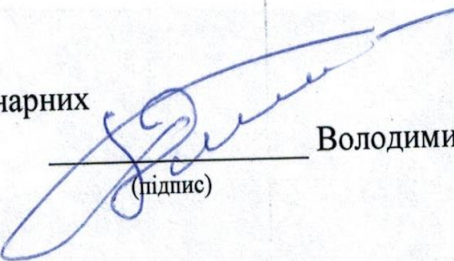

(підпис)

Наталія ПЕЛИХ

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП доктор ветеринарних наук, професор

(підпис)

Володимир КОВБАСЕНКО

СХВАЛЕНО:

Методичною комісією біолого-технологічного факультету
Протокол № 1 від «1» вересня 2021 р.

Голова методичної комісії

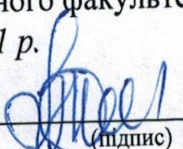

(підпис)

Наталія КОРБИЧ

Вченою радою біолого-технологічного факультету
Протокол № 1 від «1» вересня 2021 р.

Голова вченої ради

(підпис)

Ірина БАЛАБАНОВА

© ХДАЕУ, 2021

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
НАСКРІЗНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНИХ ПРАКТИК	4
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК	5
2. БАЗИ ПРАКТИКИ	6
3. НАВЧАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧА ПРАКТИКА	7
4. КОМПЛЕКСНА НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА №1	11
4.1. ГОДІВЛЯ ТВАРИН І ТЕХНОЛОГІЯ КОРМІВ	11
4.2. ЦИТОЛОГІЯ, ГІСТОЛОГІЯ, ЕМБРІОЛОГІЯ	13
4.3. ВЕТЕРИНАРНА РАДІОБІОЛОГІЯ	16
5. КОМПЛЕКСНА НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА №2	19
5.1. ГІГІЄНА КОРМІВ.....	19
5.2. САНІТАРНА ЕКОЛОГІЯ.....	21
5.3. ВЕТЕРИНАРНА МІКРОБІОЛОГІЯ.....	23
5.4. ВЕТЕРИНАРНА ВІРУСОЛОГІЯ	25
5.5. ВЕТЕРИНАРНА САНІТАРІЯ	27
ДОДАТОК	29
Щоденник практики.....	29

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНИХ ПРАКТИК

Наскрізна програма практичного навчання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» включає навчальні практики усіх курсів навчання і є невід'ємною складовою навчального процесу підготовки фахівців.

Дана наскрізна програма складена на підставі і відповідно до положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Вищих навчальних закладів України, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України № 93 від 8 квітня 1993 року. Навчальним планом підготовки фахівців другого (магістерського) рівнів вищої освіти за спеціальністю 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» передбачено навчальні практики відповідно графіку (табл.1).

1. НАВЧАЛЬНІ ПРАКТИКИ

№ з/п	Курс, семестр	Назва практика	Кількість кредитів	Кількість годин
1.	1 курс 2 семестр	Навчально-ознайомча практика	3,0 кр	90
2.	2 курс 4 семестр	Комплексна навчальна №1:	3,0 кр	90
		Годівля тварин і технологія кормів	1,0	30
		Цитологія, гістологія, ембріологія	1,0	30
		Ветеринарна радіобіологія	1,0	30
3.	3 курс 6 семестр	Комплексна навчальна №2:	6,0 кр	180
		Гігієна кормів	2,0	60
		Санітарна екологія	1,0	30
		Ветеринарна мікробіологія	1,0	30
		Ветеринарна вірусологія	1,0	30
		Ветеринарна санітарія	1,0	30

Наскрізна програма є основним документом, який визначає обсяг, строки і загальний порядок проведення практичних занять здобувачів вищої освіти.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Практична підготовка здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня і має на меті набуття здобувачем вищої освіти професійних умінь та навичок.

Одним із завдань сучасної освіти є створення умов для ефективної орієнтації майбутнього спеціаліста в професійному просторі, у засвоєнні особистістю середовища і моделей професійної поведінки. Це зобов'язує аграрні навчальні заклади і відповідні факультети якомога більше уваги приділяти одному з найважливіших етапів навчання здобувачів вищої освіти - навчальній практиці, яка є невід'ємною складовою навчального процесу й здійснюється на оснащених відповідним чином базах навчальних закладів, а також на сучасних підприємствах, організаціях і установах біотехнологічного спрямування.

Практична підготовка здійснюється в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача вищого навчального закладу та спеціаліста з даного фаху. Програма практичної підготовки та терміни її проведення визначаються навчальним планом. Завданням таких практик є ознайомлення здобувачів зі специфікою напрямку та спеціальності підготовки.

Навчальні практики повинні закріпити та поглибити теоретичні знання, отримані здобувачами вищої освіти, прищепити їм практичні вміння та навички застосування цих знань у практичній діяльності. За умови, що навчальна практика є продовженням вивчення навчальних дисциплін, вона проводиться викладачами, які викладають відповідні навчальні дисципліни.

Обов'язки здобувачів-практикантів. При проходженні практик здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- ✓ повністю виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- ✓ перебувати на місці практики у термін, визначений наказом і відрядженням;
- ✓ дотримуватись діючих в установах правил внутрішнього трудового розпорядку;
- ✓ вивчати та суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії.

Після проведення навчальних практик керівники складають короткий письмовий звіт про виконання програми навчальної практики та вказують обсяг виконаної роботи в процесі її проходження в двох примірниках – один направляється в деканат, другий – в навчально-методичний відділ. У звіті повинні висвітлюватись такі питання:

1. Завдання, місце та час проведення навчальної практики.
2. Умови і особливості проходження практики.
3. Дотримання здобувачами вищої освіти правил з техніки безпеки.
4. Ступінь і якість виконання навчальної практики здобувачами вищої освіти.

2. БАЗИ ПРАКТИКИ

1. Практика студентів проводиться на базах практики, які забезпечують виконання програми для відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів.

2. При наявності у навчального, регіональних замовлень на підготовку фахівців у галузі ветеринарно-санітарної експертизи та санітарії перелік баз практики надають цим закладам органи, які формували ці замовлення. При підготовці фахівців за цільовими договорами з підприємствами (організаціями, установами) бази практики передбачаються у цих договорах.

3. Як бази практичної підготовки здобувачі вищої освіти можуть використовувати навчально-науковий центр рослинництва і тваринництва вищого навчального закладу, навчальні віварії, пасіки, ферми, спеціалізовані лабораторії та базові господарства, матеріально-технічна база яких відповідає вимогам програми практики.

4. Навчальна практика для отримання професійних навичок може проводитися у навчальних, навчально-виробничих майстернях, навчальних господарствах, навчально-дослідних ділянках, навчально-практичних центрах та інших допоміжних об'єктах навчального закладу.

5. У випадку, коли підготовка фахівців вищими навчальними закладами здійснюється за замовленням фізичних осіб, бази практики забезпечують ці особи (з урахуванням всіх вимог наскрізної програми та даного Положення) або вищі навчальні заклади, що визначається умовами договору (контракту) на підготовку фахівців.

6. Визначення баз практики здійснюється керівництвом навчального закладу на основі прямих договорів із підприємствами (організаціями, установами) незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності.

7. Здобувачі вищої освіти можуть самостійно, за погодженням з керівництвом вищого навчального закладу, підбирати для себе базу практики і пропонувати її для використання.

8. Здобувачі вищої освіти-іноземці отримують програму практики, індивідуальні завдання, складають звіт в порядку, установленому кафедрою, предметною (цикловою) комісією. При проходженні практики в межах України здобувачі вищої освіти - іноземці додержуються даного Положення.

3. НАВЧАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧА ПРАКТИКА

Термін проведення –II семестр

Тривалість практики – 90 годин

Мета практики: ознайомлення здобувачів вищої освіти зі специфікою майбутнього фаху, формуванні спеціальних знань та практичних навичок на основі одержаних знань щодо пізнання будови організмів свійських тварин і птиці у видових, породних та вікових аспектах, в їх розвитку і зв'язку з довкіллям, щодо закономірностей функціонування природних і штучно створених екосистем, що дозволяє розробити стратегію і тактику збереження здоров'я тварин, ведення тваринництва в рамках екологічно безпечних технологій виробництва, переробки та зберігання основної та побічної продукції тваринництва.

Завдання практики: завданням практичної підготовки студентів є формування в умовах виробництва професійних навичок на основі використання теоретичних знань у різних ситуаціях, характерних для майбутньої професійної діяльності спеціалістів.

Організація практики: практика проводиться в умовах лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи, та учбової лабораторії університету.

Перед початком робіт усі здобувачі проходять інструктаж з техніки безпеки з відповідною відміткою в журналі встановленої форми.

Кожен здобувач під час практики зобов'язаний самостійно виконати визначений обсяг усіх видів робіт. Особлива увага приділяється роботі з приладами та обладнанням, хімічними реактивами, веденню записів, організації лабораторних досліджень і правильному оформленню документації за встановленими формами.

У результаті проходження практики здобувачі повинні:

Знати:

- способи пошуку інформації, оброблення, аналізу та синтезу отриманих даних;

- чинні нормативно-правові закони, положення, акти, рішення тощо, вітчизняного та міжнародного законодавства і новітніх досягнень у своїй галузі;

- анатомію, топографію тварин і птиці.

Вміти:

- правильно поводитися із живими тваринами та їх трупами при розтині згідно вимог техніки безпеки;

- орієнтуватися в топографії окремих органів (кісток, зв'язок, судин, нервів тощо) та ділянок тіла тварин і птиці;

- застосовувати орієнтири скелету і шкіри тіл тварин для визначення місць розміщення меж ділянок та проекцій окремих органів;

- визначати величину, будову, консистенцію, колір оболонок і внутрішніх органів клінічно здорових свійських тварин і птиці;

2. План проведення навчальної практики та розподіл годин

№ п/п	Короткий зміст практики	Тривалість годин
1	Основні завдання лабораторії ВСЕ. Ветеринарно-санітарний контроль за продукцією тваринництва та рослинництва. Ветеринарно-санітарні об'єкти на території продовольчого ринку. Оформлення матеріалів санітарного стану ринку.	6
2	Ветеринарно-санітарні вимоги до систем і способів утримання різних видів тварин. Гігієна тварин та методи її контролю. Забезпечення здоров'я тварин та якості і безпечності продукції. Оформлення матеріалів санітарного стану зоопарку.	8
3	Ознайомлення з ветеринарно-санітарними вимогами до роботи крематора.	10
4	Оформлення матеріалів санітарного стану крематора.	8
5	Загальна характеристика клініки ветеринарної медицини. Ветеринарно-санітарні заходи на об'єктах ветеринарної медицини.	10
6	Ветеринарно-санітарні вимоги до приміщень віварію та їх призначення. Система утримання тварин. Оцінка мікроклімату приміщень.	10
7	Оформлення матеріалів санітарного стану віварію.	10
8	Об'єкти дезінфекції. Правила безпеки при роботі з дезінфектантами. Ознайомлення з приладами для дезінфекції.	10
9	Об'єкти дезінсекції. Правила безпеки при роботі з дезінсектантами. Об'єкти дезінфекції. Правила безпеки при роботі дератизантами.	10
10	Ветеринарно-санітарні вимоги до систем і способів утримання різних видів тварин. Гігієна тварин та методи її контролю. Забезпечення здоров'я тварин та якості і безпечності продукції. Проведення заліку.	8
РАЗОМ:		90

- застосувати на практиці знання із анатомії тварин та птиці.
- володіти методиками роботи з національними і міжнародними нормативно-правовими актами, науковими працями, методичними розробками, рекомендаціями, інструкціями.
- здійснювати ветеринарно-санітарний контроль і нагляд за діяльністю суб'єктів господарювання щодо забою тварин, переробки, зберігання, транспортування й реалізації продукції тваринного походження та знешкодженням (зnezараженням), за видаленням, обробкою, зnezараженням та утилізацією відходів тваринницьких підприємств та низки об'єктів ветеринарної медицини і переробної промисловості та утилізацією або знищенням побічних харчових продуктів, непридатних до споживання.
- оберігати довілля.

Звітність про проходження практики

Під час проходження практики здобувач веде щоденник, де послідовно занотовує роботи, які виконує.

За результатами проходження практики здобувач оформляє «Звіт», де викладає за передбаченою схемою усі розділи практики у вигляді описання, розрахунків, схем, фотографій та пояснення. Рекомендований обсяг звіту 8-12 друкованих аркушів.

Звіт оформляється згідно загальних вимог, які встановлені до письмових робіт, і повинен бути захищеним у передбачені навчальним планом строки.

За результатами практики здобувачі вищої освіти отримують «залік».

Рекомендована література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII.
2. Закон України «Про ветеринарну медицину» // ВВР. –2007. –№5-6, –ст.53; 2008. –№ 76, ст.22; зміни 2008, 2012, 2014 рр.
3. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» // ВВР. –від 22.07.2014. –№ 1602-VII.
4. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
5. Наказ МОН України від 06.11.2015 №1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року №266».
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. –Київ : Вид-во «Соцінформ», 2010.
7. Наказ Міністерства освіти України № 600 від 01.06.2016 р. «Про затвердження та введення в дію методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».
8. ДСТУ ISO 22000:2007 Системи управління безпечністю харчових

- продуктів. Вимоги до будь-яких організацій харчового ланцюга (ISO 22000:2005, IDT). – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 30 с.
9. ДСТУ ISO 22005:2009 Простежуваність у кормових та харчових ланцюгах. Загальні принципи та основні вимоги щодо розроблення та запровадження системи (ISO 22005:2007, IDT). К.: Держспоживстандарт України, 2010. 6 с.
 10. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 28.01.2002 р. №178/2002, що встановлює загальні принципи і вимоги законодавства щодо харчових продуктів, створює Європейський Орган з безпеки харчових продуктів і що встановлює процедури у питаннях, пов'язаних із безпекою харчових продуктів.
 11. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 29.04.2004 р. №882/2004 «Про офіційні заходи контролю, які застосовуються для забезпечення підтвердження відповідності з кормовим та харчовим законодавством, правилами здоров'я та захисту тварин».
 12. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 29.04.2004 р. №852/2004 «Про гігієну харчових продуктів».
 13. Регламент (ЄС) Європейського Парламенту і Ради від 29.04.2004 р. №854/2004, що встановлює особливі правила організації офіційного контролю за продуктами тваринного походження, що призначені для споживання людиною.
 14. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf

4. КОМПЛЕКСНА НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА №1

4.1. ГОДІВЛЯ ТВАРИН І ТЕХНОЛОГІЯ КОРМІВ

Термін проведення –4 семестр

Тривалість практики – 30 годин

Мета практики: закріплення в умовах виробництва та навчальних лабораторій теоретичних знань з морфології кормових рослин, технології їх вирощування, заготівлі, зберігання та використання кормів для годівлі тварин.

Завдання практики: закріпити на практиці отримані теоретичні знання щодо організації годівлі тварин та технології кормів, набуття студентами практичних навичок по оцінці кормової цінності окремих груп кормів і кормових добавок та їх ролі у живленні тварин, способів заготівлі, зберігання, підготовки кормів до згодовування та раціонального їх використання; організації повноцінної годівлі тварин на основі деталізованих норм при різних умовах утримання; організації повноцінної годівлі тварин в певних виробничих умовах, до розробки і застосування раціональних технології заготівлі кормів і підготовки їх до згодовування з врахуванням екологічного, господарського стану і енергоресурс забезпечення господарств.

Організація практики:

Практика проводиться в умовах Херсонської філії державної установи «Інституту охорони ґрунтів України» та навчальної лабораторії університету.

Перед початком робіт усі здобувачі проходять інструктаж з техніки безпеки з відповідною відміткою в журналі встановленої форми.

Кожен здобувач під час практики зобов'язаний самостійно виконати визначений обсяг усіх видів робіт. Особлива увага приділяється роботі з приладами та обладнанням, хімічними реактивами, веденню записів, організації лабораторних досліджень і правильному оформленню документації за встановленими формами.

В результаті проходження практики здобувачі повинні:

знати: морфологічні особливості та кормову цінність основних кормових культур; технології вирощування, заготівлі та зберігання кормів в умовах господарств різних форм власності; особливості та способи використання окремих видів кормів; методи органолептичного оцінювання якості корму; основні методи створення, догляду та використання культурних пасовищ; симптоми отруєнь тварин недоброякісними кормами, способи раціонального використання кормів;

вміти: розпізнавати кормові рослини за зовнішніми ознаками та їх видову належність; визначити урожай і його структуру; вид корму та сировину, з якої він приготовлений; проводити облік кількості грубих і соковитих кормів методом обмірювання; органолептичним методом визначити якість грубих, соковитих, концентрованих кормів, мінеральних добавок та їх придатність до використання; виконувати окремі технологічні прийоми заготівлі кормів та їх

закладки на зберігання; випасати тварин за різних способів використання природних та штучних пасовищ.

3. План проведення навчальної практики та розподіл годин

№ п/п	Теми занять	Тривалість, год
1.	Технологія заготівлі сінажу	4
2.	Фізіологічні і господарські умови заготівлі сіна	4
3.	Технологія заготівлі силосу	4
4.	Оцінка якості та кормові переваги зелених кормів	4
5.	Кормові добавки та препарати	4
6.	Лабораторна оцінка якості кормів	6
7.	Підготовка звіту з проходження практики за індивідуальним завданням	4
Разом:		30

Звітність про проходження практики

За результатами практики здобувачі вищої освіти отримують комплексний «залік»

Рекомендована література

1. Годівля сільськогосподарських тварин / [Бомко В.С., Бабенко С.П., Москалик О.Ю. та ін.]. К., 2010. 278 с.
2. Подпрятков Г.І., Скалецька Л.Ф., Духовська Т.М., Сеньков А.М. Технологія зберігання і переробки продукції рослинництва. Практикум. К., «Вища освіта», 2004.
3. Подобєд Л.І., Курнаєв О.М. Питання заготівлі, зберігання та використання кормів в умовах інтенсивної технології виробництва молока. Одеса: Друкарський дім, 2012. 456 с.
4. Столярчук П.З., Півторак Я.І., Голодюк І.П. та ін. Заготівля кормів, нормована годівля тварин та профілактика аліментарних захворювань / Навч. посібник. Львів: «Добрий друк», 2011. 288 с.
5. Рекомендації визначення потреби в кормах і розробка схеми конвеєрного виробництва зелених кормів у Навчально-дослідному господарстві «Ворзель» Національного аграрного університету/ Уклад.: І.І. Ібатуллін та ін. К., 2005. 34 с.

4.2. ЦИТОЛОГІЯ, ГІСТОЛОГІЯ, ЕМБРІОЛОГІЯ

Термін проведення – 4 семестр

Тривалість практики – 30 годин

Мета практики: отримання практичних навичок відбору зразків тканин для цитологічних та гістологічних досліджень; провадити оцінку ембріонального розвитку.

Завдання практики: надання практичного досвіду практичного застосування теоретичних знань у питаннях

- техніки мікроскопічних досліджень;
- особливості відбору гістологічних проб;
- етапи виготовлення гістопрепаратів;
- виявляти особливості ембріогенезу хребетних тварин;
- провадити ідентифікацію зразків тканин;

Організація практики:

Практика проводиться в умовах спеціалізованих аудиторій біолого-технологічного факультету.

Перед початком робіт усі здобувачі проходять інструктаж з техніки безпеки з відповідною відміткою в журналі встановленої форми.

Кожен здобувач під час проходження практики самостійно виконує визначеній для нього обсяг робіт. Працює з приладами та обладнанням, провадить мікроскопію гістологічних препаратів., демонструє знання з підготовки гістологічних препаратів.

4. План проведення навчальної практики та розподіл годин

№ п/п	Тема заняття	Короткий зміст практики	Тривалість годин
1	2	3	4
1	Правила роботи у лабораторії. Порядок роботи з мікроскопом.	Проходження інструктажу з техніки безпеки, вивчення правил роботи у гістологічних лабораторіях, знайомство з обладнанням та порядком роботи. Визначення типів лабораторій, юридичне регулювання їх функціонування.	4
2	Порядок відбору та фіксації гістологічних проб.	Вивчення порядку відбору зразків тканин від живих та мертвих об'єктів, зразків окремих органів. Особливості отримання зразків крові, лімфи, біопсія вим'я, шкіри, м'язів, кісткової тканини. Санітарні вимоги до відбору зразків при підозрі на інфекційні захворювання	4

1	2	3	4
3	Порядок підготовки дослідження гістологічних зразків.	Ознайомлення із порядком фіксації зразків. Основні розчини для фіксації зразків, забарвлення та зневоднення зразків. Порядок вибору хімічних реагентів. Основи підготовки гістологічних препаратів	6
4	Порядок дослідження клітин окремих типів, на різних етапах життєвого циклу.	Особливості роботи із фіксованими та живими препаратами. Правила проведення мікроскопічного дослідження, особливості роботи з мікроскопами різних типів, правила оформлення роботи. Основи ідентифікації рослинних та тваринних клітин; соматичних та генеративних клітин на різних етапах розвитку. Практичне визначення окремих фаз мітозу та мейозу.	6
5	Порядок дослідження гістологічних зрізів, визначення якості підготовлених препаратів.	Ознайомлення із вимогами до готових гістологічних препаратів. Правила роботи із фіксованими гістологічними препаратами. Практичне дослідження окремих гістологічних препаратів. Визначення структурних елементів у дослідних зразках.	6
6	Ідентифікація типів тканин та видової приналежності за зразками.	Проведення самостійної роботи з гістологічними зразками, фіксація власних спостережень та проведення ідентифікації з описом зразку. Необхідно визначити предмет дослідження: біологічний від, гістологічний зріз якого органу досліджено, які тканини наявні у зразку, який їх стан, чи є патологія.	4
	Разом		30

Пізнання студентами закономірностей будови тваринного організму на клітинному, тканинному і органному рівнях структурної організації та його індивідуального розвитку.

В результаті проходження практики здобувачі повинні:

Знати правила роботи у лабораторії, етапи виготовлення гістопрепаратів і техніку світлової мікроскопії, мікро- і субмікроструктуру та гістофізіологію еукаріотичної клітини, будову і функції тканин, мікроструктуру та функції систем і апаратів органів тварин, мікро- і субмікроструктуру статевих клітин.

Вміти володіти технікою світлової мікроскопії, мати навички “читання” електронограм, визначити складові частини еукаріотичної клітини, визначити типи тканин і їх різновиди, визначити органи з яких виготовлені гістопрепарати.

Звітність про проходження практики

Під час проходження навчальної практики здобувач освіти робить записи у щоденнику, конспектує теоретичні питання, власні дослідження. При проведенні співбесіди коментує записи, надає пояснення до малюнків.

За результатами практики здобувачі вищої освіти отримують комплексний «залік»

Рекомендована література

1. Костюк В.К. Атлас анатомії свійських тварин. К.:Вища освіта, 2003.
2. Долгов О.М. Загальна гістологія з основами ембріології: навчальний посібник: у 2 ч. / О.М.Долгов. – Вінниця: «Віндрук», 2015. Ч. I. 124 с. :
3. Загальна гістологія з курсом ембріології : навчально-методичний посібник для практичних занять студентів 1 курсу медичних факультетів (частина II) / С.С. Ключко, В.М. Євтушенко, О. В. Федосєєва [та ін.]. Запоріжжя: [ЗДМУ] 2017. 93 с.
4. Методичні рекомендації та лабораторний практикум «Клітинна біологія» / Автор-укладач: Антоненко С. В. Київ, 2018. 33 с.
5. Морфологія сільськогосподарських тварин / В.Т. Хомич, С.К. Рудик, В.С. Левчук та ін.; За ред. В.Т. Хомича. К.: Вища освіта, 2003. 527 с.
6. Морфологія сільськогосподарських тварин / В.Т. Хомич, С.К. Рудик, В.С. Левчук та ін.; За ред. В.Т. Хомича. К.: Вища освіта, 2003. 527 с.
7. Цитологія в питаннях і відповідях: навч. посіб. / Л.В. Васько, Л.І. Кіптенко, О.М. Гортинська, Н.Б. Гринцова. Суми: Сумський державний університет, 2016. 95 с

4.3. ВЕТЕРИНАРНА РАДІОБІОЛОГІЯ

Термін проведення – 4 семестр

Тривалість практики – 30 годин

Мета практики: вивчити ефекти біологічної дії радіації і з'ясувати особливості розвитку виникаючих при цьому патологічних процесів у сільськогосподарських тварин. На підставі отриманих даних розробляється методи радіаційної експертизи об'єктів ветеринарного нагляду і визначаються можливості використання атомної енергії в ветеринарії і сільському господарстві. Головною метою є: оволодіння теоретичними основами дії іонізуючих випромінювань на живі організми, ознайомлення здобувачів з теоретичними положеннями радіоактивного опромінення та його дії на клітину організму та її генетичний апарат та формування практичних навичок з питань визначення реакції живих організмів на дію іонізуючого випромінювання; вивчення наслідків, які відбуваються в організмі у вигляді морфологічних, генетичних змін та інших наслідків радіаційного ураження.

Завдання практики: полягають у вивченні радіочутливості тварин, використання іонізуючих випромінювань у сільськогосподарському виробництві; підготовці ветеринарного лікаря з питань біологічної дії радіації і особливостей розвитку виникаючих при цьому патологічних процесів у сільськогосподарських тварин; розробці методів радіаційної експертизи об'єктів ветеринарного нагляду; вивчення процесів всмоктування живильних речовин з травного каналу в кров, обмін різних метаболітів в організмі, дослідженні фізіологічних і біохімічних процесів. Придбання здобувачами навичок практичної роботи з сировиною, півфабрикатами та готовою продукцією.

Організація практики: практика проводиться в умовах учбової лабораторії університету. Перед початком робіт усі здобувачі проходять інструктаж з техніки безпеки з відповідною відміткою в журналі встановленої форми.

Кожен здобувач під час практики зобов'язаний самостійно виконати визначений обсяг усіх видів робіт. Особлива увага приділяється роботі з приладами та обладнанням, хімічними реактивами, веденню записів, організації лабораторних досліджень і правильному оформленню документації за встановленими формами.

В результаті проходження практики здобувачі повинні:

Знати

- джерела іонізуючих випромінювань у навколишньому середовищі;
- механізми дії випромінювань на живі організми;
- радіочутливість основних видів сільськогосподарських рослин та тварин,
- принципи захисту живих організмів від випромінювань;
- шляхи надходження радіоактивних речовин у рослини і організм сільськогосподарських тварин;

5. План проведення навчальної практики та розподіл годин

№ п/п	Тема заняття	Короткий зміст практики	Тривалість годин
1.	Ознайомлення з основними завданнями ветеринарної радіобіології	Проблеми і напрямки розвитку науки ветеринарна радіобіологія. Ведення господарської діяльності в умовах радіоактивного забруднення.	2
2.	Ознайомлення з роботою навчальної лабораторії кафедри	Вивчення порядку роботи у лабораторії, ведення документації та ознайомлення з приладами індивідуального дозиметричного контролю, підготовка до роботи та робота на них	4
3.	Ветеринарно-санітарні вимоги до утримання різних видів тварин	Ветеринарно-санітарні вимоги до систем і способів утримання різних видів тварин. Забезпечення здоров'я тварин та якості і безпечності продукції.	4
4.	Особливості надходження та рух радіонуклідів	Особливості ведення тваринництва на забруднених радіоактивними речовинами територіях. Міграція радіонуклідів	4
5.	Радіочутливість сільськогосподарських тварин	Вплив іонізуючих випромінювань на репродуктивну систему, плід і потомство тварин; причини мутацій; первинне та вторинне опромінення.	4
6.	Ознайомлення з радіаційно-біологічними технологіями у тваринництві	Відносна біологічна ефективність випромінювань різних типів; біологічна безпека продуктів тваринного походження; Система аналізу небезпек.	4
7.	Радіаційна гігієна та радіаційна безпека у сільськогосподарському виробництві	Радіаційно-гігієнічні регламенти та токсикологія радіоактивних речовин	4
8.	Протирадіаційний біологічний захист. Проведення заліку	Вивчення сполук, введення яких в організм зменшує вражаючу дію іонізуючих випромінювань, гальмує надходження радіоактивних речовин в організм, прискорює їх виведення. радіопротектори, радіоблокатори і радіодекорпоратори.	4
Всього			30

— способи запобігання надходженню і накопиченню радіоактивних речовин у продукцію рослинництва та тваринництва;

— методологію і технологію ведення сільськогосподарського виробництва на забруднених радіоактивними речовинами територіях.

вміти

— оцінювати радіаційні умови за допомогою дозиметричних приладів різних систем;

— проводити радіометричну експертизу об'єктів навколишньої середовища та сільськогосподарського виробництва;

— прогнозувати рівень впливу окремих радіонуклідів на сільськогосподарських тварин;

— розробляти способи запобігання надходженню та накопиченню радіонуклідів у продукції рослинництва та кормовиробництва.

Звітність про проходження практики

Під час проходження практики здобувач веде щоденник, де послідовно занотовує роботи, які виконує.

За результатами проходження практики здобувач оформляє «Звіт», де викладає за передбаченою схемою усі розділи практики у вигляді описання, розрахунків, схем, фотографій та пояснення. Рекомендований обсяг звіту 8-12 друкованих аркушів.

Звіт оформляється згідно загальних вимог, які встановлені до письмових робіт, і повинен бути захищеним у передбачені навчальним планом строки.

За результатами практики здобувачі вищої освіти отримують комплексний «залік».

Рекомендована література

1. Gudkov I.M., Vinichuk M.M. Radiobiology and Radioecology. К.: NAUU, 2006. –295 p.
2. http://esu.com.ua/search_articles.php?id=33808
3. https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u172_2016.pdf
4. Гудков І.М. Радіобіологія: Підручник для вищ. навчальних закладів. К.: НУБіП України, 2016. – 485с
5. Гудков І.М., Віннічук М.М. Сільськогосподарська радіобіологія: Навч. посіб. для аграр. вищ. навчальних закладів. Житомир: ДАУ, 2003 472 с.
6. Кутлахмедов Ю.О., Корогодінг В.І., Кольтовер В.К. Основи радіоекології. К.: «Вища школа», 2003.317 с

5. КОМПЛЕКСНА НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА №2

5.1. ГІГІЄНА КОРМІВ

Термін проведення –6 семестр

Тривалість практики – 60 годин

Мета практики: закріплення в умовах виробництва та навчальних лабораторій теоретичних знань з гігієни кормів, яка включає санітарно-гігієнічні вимоги до їх виробництва, переробки, зберігання, використання та контролю забезпечення тварин поживними та біологічно активними речовинами.

Завдання практики: навчити здобувачів вищої освіти проводити контроль якості кормів на етапі їх виробництва та використовувати санітарно-гігієнічні вимоги до кормів щодо їх виробництва, переробки і зберігання.

Організація практики:

Практика проводиться в умовах Херсонської філії державної установи «Інституту охорони ґрунтів України» та навчальної лабораторії університету.

6. План проведення навчальної практики та розподіл годин

№ п/п	Теми занять	Тривалість, год
1.	Відбір проб кормів для аналізу. Правила роботи в лабораторії.	8
2.	Оцінка якості зернофуражу	8
3.	Визначення кислотності зерна	8
4.	Визначення зараження зернофуражу комірними шкідниками	8
5.	Визначення нітратів, нітритів, соланіну в кормах	8
6.	Визначення вмісту біологічно активних речовин у кормах	8
7.	Вивчення методів аналізу хімічного складу і поживних речовин кормів у лабораторії	8
8.	Підготовка звіту з проходження практики за індивідуальним завданням	4
Разом:		60

Перед початком робіт усі здобувачі проходять інструктаж з техніки

безпеки з відповідною відміткою в журналі встановленої форми.

Кожен здобувач під час практики зобов'язаний самостійно виконати визначений обсяг усіх видів робіт. Особлива увага приділяється роботі з приладами та обладнанням, хімічними реактивами, веденню записів, організації лабораторних досліджень і правильному оформленню документації за встановленими формами.

В результаті проходження практики здобувачі повинні:

знати теоретичні основи виробництва, переробки, зберігання, використання та контролю їх якості і безпечності; вимоги до відбору середніх проб кормів їх аналізу та інтерпретації отриманих результатів; чинні нормативно-правові акти України та ЄС з питань обігу кормів і повноваження та обов'язки державного інспектора ветеринарної медицини та оператора ринку кормів; способи фальсифікації кормів та методи їх ідентифікації; методи дослідження якості і безпечності кормів.

вміти - здійснювати санітарно-гігієнічну оцінку та прогноз впливу на організм тварин кормів; проводити відбір проб кормів для аналізів їх якості та безпечності; здійснювати контроль проведення санітарних заходів на потужностях операторів ринку кормів; аналізувати та обробляти результати лабораторних випробувань кормів; вміти оформляти документацію, яка використовується під час обігу кормів.

Звітність про проходження практики

За результатами практики здобувачі вищої освіти отримують комплексний «залік».

Рекомендована література

1. Букалова Н.В., Багатко Н.М., Хіцька О.А. Ветеринарно-санітарна експертиза кормів, кормових добавок та сировини для їх виробництва: навч. посіб. К.: Аграрна освіта, 2010. 461с. <http://nmcbook.com.ua/wp-content/uploads/2017/11/VSE.pdf>

2. Корми: оцінка, використання, продукція тваринництва, екологія: Посібн./Кулик М.Ф., Кравців Р.Й., Обертюх Ю.В. та ін. Вінниця: Тезис, 2003. 334 с.

3. Наказ Мінагрополітики від 16.01.18 р. № 17 "Про затвердження Порядку проведення державної ветеринарно-санітарної експертизи кормів, кормових добавок та ветеринарних препаратів, які містять генетично модифіковані організми".: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-novosti-zakonodatelstva-1-opredelena-procedura-provedeniya-gosudarstvennoj-veterinarno-sanitarnoj-ekspertizu-kormov>

4. Внутрішні хвороби тварин /В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, В.В. Влізло та ін.; За ред. В.І. Шевченка. Біла Церква, 2001.

5.2. САНІТАРНА ЕКОЛОГІЯ

Термін проведення –6 семестр

Тривалість практики – 30 годин

Мета практики: закріплення в умовах навчальних лабораторій та суб'єктів тваринницької діяльності теоретичних знань з курсу санітарної екології щодо проведення оцінки екологічної безпеки середовища утримання тварин та способів екобезпечної утилізації відходів тваринництва.

Основним завданням практики є засвоєння здобувачами: видів діяльності та організаційної структури суб'єктів тваринницької діяльності; виробничих об'єктів, які діють на території господарства, їх призначення; особливостей ґрунтів, джерел водопостачання, системи каналізації; методик оцінки екологічної безпеки середовища утримання тварин, та способів екобезпечної утилізації відходів тваринництва.

Організація практики:

Перед початком робіт усі здобувачі проходять інструктаж з техніки безпеки з відповідною відміткою в журналі встановленої форми.

Кожен здобувач під час практики зобов'язаний самостійно виконати визначений обсяг усіх видів робіт. Особлива увага приділяється роботі веденню записів, організації досліджень і правильному оформленню документації за встановленими формами.

Перед початком робіт усі здобувачі проходять інструктаж з техніки безпеки з відповідною відміткою в журналі встановленої форми.

7. План проведення навчальної практики та розподіл годин

№ п/п	Тема заняття	Короткий зміст практики	Тривалість годин
1	2	3	4
1.	Оцінка екологічної безпеки напування сільськогосподарських тварин	Загальна характеристика забруднень відкритих вододжерел. Методи обстеження вододжерел.	6
2.	Екологічна оцінка тваринницьких об'єктів	Характеристика тваринницького об'єкта. Екологічна оцінка забруднення навколишнього середовища відходами тваринництва.	6
3.	Екологічне обстеження ґрунту. Фітоіндикація	Загальна характеристика забруднюючих речовин ґрунту, рослини, які характерні для ґрунтів з різною забрудненістю та кислотністю	6

1	2	3	4
4.	Ознайомлення з екологічно безпечними способами утилізації відходів тваринництва	Загальні принципи і характеристика сучасних систем знешкодження і утилізації відходів виробництва продукції тваринництва.	6
5.	Здача звіту про проходження навчальної практики. Проведення заліку.	Здача звіту з навчальної практики Проведення заліку.	6
Разом			30

В результаті проходження практики здобувачі повинні:

знати: основні методи екологічних досліджень; характеристику тваринницьких ферм і комплексів як штучних екологічних систем, принципи раціонального природокористування та перспективи екологічної конверсії сільськогосподарського виробництва України.

вміти: визначати основні види екологічного забруднення джерел водопостачання та ґрунтів; використовувати фітоідентифікаційні методики визначення ґрунтів з різною забрудненістю та кислотністю, обґрунтовувати санітарно - ветеринарні заходи при утилізації відходів тваринництва.

Звітність про проходження практики

За результатами практики здобувачі вищої освіти отримують комплексний «залік».

Рекомендована література

1. Гайченко В.А., Царик Й.В. Екологія тварин. Навч. посіб. для студ. ВНЗ. Київ: Ліра-К, 2012. 232 с.
2. Жуков О.В., Потапенко О.В. Фітоіндикація екологічних умов у межах територій електричних підстанцій. Ukrainian Journal of Ecology. 2017. 7(1). https://www.zoology.dp.ua/wp-content/downloads/zhukov/ZH_16_12.pdf
3. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» Із змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 17 жовтня 2019 року N 199-IX, від 18 червня 2020 року N 733-IX <https://ips.ligazakon.net/document/view/t172059>
4. Зооекологія. Теоретичні основи та лабораторно-розрахунковий практикум: навч. посібник / В. П. Славов, В. М. Біденко, М. І. Дідух та інші. Житомир: Вид-во ЖНАЕУ, 2016. 140 с.
5. Екологічна експертиза : навчальний посібник / М.І. Федючка, за заг. ред. М.І. Федючки Херсон : Олді-плюс, 2019. 144 с. http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/9988/1/EKOLOGICHNA_EKSPERTYZA_2019.pdf
6. Екологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / Бобильов, Ю.П.; та інші; за загальною ред. О. Є. Пахомова. Харків: Фоліо, 2014. 666 с.
7. Худоба В., Чикайло Ю. Екологія : навч.-метод. посіб. / Львів : ЛДУФК, 2016. 92 с.

5.3. ВЕТЕРИНАРНА МІКРОБІОЛОГІЯ

Термін проведення – 6 семестр

Тривалість практики – 30 годин

Мета практики: отримання первинних професійних умінь і навичок у проведенні мікробіологічних досліджень сировини, харчових продуктів, методів ідентифікації основних груп мікроорганізмів в умовах учбової лабораторії «Контролю якості та безпеки харчових продуктів» та в умовах Херсонського державного підприємства – біологічна фабрика (відділення біологічного контролю і цех по виробництву біопрепаратів).

Завдання практики: теоретичне знайомство та досвід практичного застосування отриманих знань і навичок при визначенні окремих груп мікроорганізмів які використовуються для встановлення безпечності продукції: приготування бактеріологічних препаратів, висів на поживні середовища, культивування мікроорганізмів, встановлення біохімічних і культуральних властивостей.

Організація практики: практика проводиться в умовах учбової лабораторії «Контролю якості та безпеки харчових продуктів» та в умовах Херсонського державного підприємства – біологічна фабрика (відділення біологічного контролю і цех по виробництву біопрепаратів).

Перед початком робіт усі здобувачі проходять інструктаж з техніки безпеки з відповідною відміткою в журналі встановленої форми.

Кожен здобувач під час практики зобов'язаний самостійно виконати визначений обсяг усіх видів робіт. Особлива увага приділяється роботі з приладами та обладнанням, розчинами, фарбниками, реактивами, веденню записів, організації лабораторних досліджень і правильному оформленню документації за встановленими формами.

В результаті проходження практики здобувачі повинні:

знати

- морфологічні, культуральні, біологічні властивості мікроорганізмів;
- систематику і класифікацію мікроорганізмів;
- форми змінності і розповсюдження мікроорганізмів в природі;
- методи дослідження мікрофлори сировини, харчових продуктів;

вміти

- визначати форму, будову та ознаки основних груп мікроорганізмів;
- ідентифікувати процеси окислення, гниття, пліснявіння сировини та готової продукції;
- визначати ступінь забруднення мікрофлорою сировини та продукції тваринництва;
- визначати вади продукції тваринництва і сировини, що викликані мікроорганізмами.

8. План проведення навчальної практики та розподіл годин

№ з/п	Зміст навчальної практики	Кількість годин
1	Ознайомлення з правилами відбору та перевезення проб сировини, готової продукції, патологічного матеріалу для проведення бактеріологічних, мікологічних, санітарно – гігієнічних досліджень	6
2	Проведення бактеріологічного дослідження сировини тваринного, рослинного походження та готової харчової продукції	6
3	Визначення безпечності та придатності сировини для подальшого виготовлення продукції. Безпечності до споживання дослідженої харчової продукції	6
4	Знайомство з роботою відділення біологічного контролю Херсонського державного підприємства – біологічна фабрика. Надбання теоретичних знань і практичних навичок з методів контролю біологічних препаратів, визначення їх безпечності, активності	6
5	Знайомство з роботою цеху по виробництву біопрепаратів Херсонського державного підприємства – біологічна фабрика.	6
	Всього	30

Звітність про проходження практики

Під час проходження практики здобувач веде щоденник, де послідовно занотовує роботи, які виконує.

За результатами проходження практики здобувач оформлює «Звіт», де викладає за передбаченою схемою усі розділи практики у вигляді описання, схем, фотографій та пояснення. Рекомендований обсяг звіту 8-10 друкованих аркушів.

Звіт оформлюється згідно загальних вимог, які встановлені до письмових робіт, і повинен бути захищеним у передбачені навчальним планом строки.

За результатами практики здобувачі вищої освіти отримують комплексний «залік».

Рекомендована література

1. Люта В.А., Кононов О.В. Мікробіологія з технікою мікробіологічних досліджень, вірусологія та імунологія: Підручник. К., 2018. 576 с.
2. Головка А.М., Рубленко І.О. Навчальний посібник «Ветеринарна санітарна мікробіологія». Київ. «Агарна наука», 2010. 284 с.
3. Мікробіологія з основами імунології: Підручник /В.Данілейченко та ін.. Київ. «Агарна наука», 2009. 392 с.
4. Санітарна мікробіологія: Підручник /Гудзь С.П., та ін.. Львів, 2016. 348 с.

5.4. ВЕТЕРИНАРНА ВІРУСОЛОГІЯ

Термін проведення – 6 семестр

Тривалість практики – 30 годин

Метою практики є закріплення знань щодо організації вірусологічної лабораторії, правил відбору та підготовки патологічного матеріалу для досліджень, оволодіння практичними навичками проведення вірусологічних досліджень в умовах учбової лабораторії «Контролю якості та безпеки харчових продуктів» та в умовах Херсонського державного підприємства – біологічна фабрика (відділення біологічного контролю і цех по виробництву біопрепаратів).

Завдання практики: опанувати техніку безпеки; особливості одержання і транспортування патологічного матеріалу для вірусологічних досліджень; особливості оформлення документації; підготовка патологічного матеріалу до вірусологічних досліджень; проведення вірусологічних лабораторних досліджень; оформлення і аналіз отриманих результатів лабораторних досліджень.

Організація практики: практика проводиться в умовах учбової лабораторії «Контролю якості та безпеки харчових продуктів» та в умовах Херсонського державного підприємства – біологічна фабрика (відділення біологічного контролю і цех по виробництву біопрепаратів).

Перед початком робіт усі здобувачі проходять інструктаж з техніки безпеки з відповідною відміткою в журналі встановленої форми.

Кожен здобувач під час практики зобов'язаний самостійно виконати визначений обсяг усіх видів робіт. Особлива увага приділяється роботі з приладами та обладнанням, розчинами, фарбниками, реактивами, веденню записів, організації лабораторних досліджень і правильному оформленню документації за встановленими формами.

В результаті проходження практики здобувачі повинні:

знати

- особливості будови, розповсюдження, розмноження вірусів;
- особливості одержання і транспортування патологічного матеріалу для вірусологічних досліджень;
- правила підготовки патологічного матеріалу до вірусологічних досліджень;
- алгоритм проведення вірусологічних лабораторних досліджень;
- аналіз і оформлення отриманих результатів лабораторних досліджень.

вміти

- використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби;
- дотримуватися правил охорони праці;
- проводити відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;
- організовувати і проводити вірусологічні лабораторні дослідження;

- здатність аналізувати результати вірусологічних лабораторних досліджень.

9. План проведення навчальної практики та розподіл годин

№ з/п	Зміст навчальної практики	Кількість годин
1	Ознайомлення з особливостями одержання і транспортування патологічного матеріалу для вірусологічних досліджень	6
2	Підготовка патологічного матеріалу до вірусологічних досліджень	6
3	Проведення вірусологічних лабораторних досліджень; оформлення і аналіз отриманих результатів лабораторних досліджень.	6
4	Знайомство з виробництвом вірусологічних препаратів в умовах цеху по виробництву біопрепаратів Херсонського державного підприємства – біологічна фабрика.	6
5	Надбання теоретичних знань і практичних навичок з методів контролю вірусологічних препаратів, визначення їх безпечності, активності в умовах відділення біологічного контролю Херсонського державного підприємства – біологічна фабрика.	6
	Всього	30

Звітність про проходження практики

Під час проходження практики здобувач веде щоденник, де послідовно занотовує роботи, які виконує.

За результатами проходження практики здобувач оформлює «Звіт», де викладає за передбаченою схемою усі розділи практики у вигляді описання, схем, фотографій та пояснення. Рекомендований обсяг звіту 8-10 друкованих аркушів.

Звіт оформлюється згідно загальних вимог, які встановлені до письмових робіт, і повинен бути захищеним у передбачені навчальним планом строки.

За результатами практики здобувачі вищої освіти отримують комплексний «залік».

Рекомендована література

1. Калініна О.С., Панікар І.І., Скибіцький В.Г. Ветеринарна вірусологія: Підручник. К.: Вища освіта, 2004. 432 с.
2. Практикум з ветеринарної вірусології. /Скибіцький В.Г., та ін. К.: Вища освіта, 2005. 208 с.
3. Ташута С.Г. Курс лекцій з ветеринарної вірусології: Навчальний посібник. К.: «ФОП Нагорна І.Л.», 2010. 401 с.
4. Ташута С.Г. Цикл лекцій «Основи вірусології». К.: «ФОП Нагорна І.Л.», 2010. 300 с.

5.5. ВЕТЕРИНАРНА САНІТАРІЯ

Термін проведення – 6 семестр

Тривалість практики – 30 годин

Метою практики є закріплення знань щодо організації проведення санації тваринницьких, переробних, харчових підприємств. Оволодіння практичними навичками проведення контролю ефективності дезінфекції, дезінсекції, дератизації в умовах учбової лабораторії «Контролю якості та безпеки харчових продуктів» та в умовах Херсонського державного підприємства – біологічна фабрика (відділення біологічного контролю і цех по виробництву біопрепаратів).

Завдання практики: опанувати техніку безпеки; особливості організації проведення санації тваринницьких, переробних, харчових підприємств; проведення контролю ефективності дезінфекції, дезінсекції, дератизації; оформлення і аналіз отриманих результатів досліджень.

Організація практики: практика проводиться в умовах учбової лабораторії «Контролю якості та безпеки харчових продуктів» та в умовах Херсонського державного підприємства – біологічна фабрика (відділення біологічного контролю і цех по виробництву біопрепаратів).

Перед початком робіт усі здобувачі проходять інструктаж з техніки безпеки з відповідною відміткою в журналі встановленої форми.

10. План проведення навчальної практики та розподіл годин

№ з/п	Зміст навчальної практики	Кількість годин
1	Знайомство з ветеринарно-санітарними вимогами до проведення дезінфекції. Об'єкти дезінфекції.	6
2	Правила безпеки при роботі з дезінфектантами. Ознайомлення з приладами для дезінфекції.	6
3	Контроль ефективності проведення дезінфекції	6
4	Ветеринарно-санітарні вимоги до проведення дезінсекції, дератизації Об'єкти дезінсекції. Правила безпеки при роботі з дезінсектантами.	6
5	Об'єкти дератизації. Методи і способи проведення. Правила безпеки при роботі дератизантами	6
	Всього	30

В результаті проходження практики здобувачі повинні:

знати:

- правила безпеки при роботі з дезінфектантами;

- прилади для дезінфекції;
- ветеринарно-санітарні вимоги до проведення дезінсекції;
- правила безпеки при роботі з дезінфектантами;
- об'єкти дератизації. Методи і способи проведення.

вміти:

- організувати проведення дезінфекції;
- вибрати безпечні засоби дезінфекції, дератизації
- провести контроль ефективності санації тваринницьких, промислових, харчових приміщень.

Звітність про проходження практики

Під час проходження практики здобувач веде щоденник, де послідовно занотовує роботи, які виконує.

За результатами проходження практики здобувач оформлює «Звіт», де викладає за передбаченою схемою усі розділи практики у вигляді описання, схем, фотографій та пояснення. Рекомендований обсяг звіту 8-10 друкованих аркушів.

Звіт оформлюється згідно загальних вимог, які встановлені до письмових робіт, і повинен бути захищеним у передбачені навчальним планом строки.

За результатами практики здобувачі вищої освіти отримують комплексний «залік»

Рекомендована література

1. Гігієна тварин та ветеринарна санітарія : навчальний посібник /за ред. А. О. Бондар. Миколаїв : МНАУ, 2018. 179 с.
2. Дезінфекція на потужностях з переробки м'яса, молока, риби та агропродовольчих ринках : метод. реком. / Н.М. Богатко, та ін. Біла Церква : БНАУ, 2011. 75 с.
3. Загальна ветеринарна профілактика /М. В. Демчук, та ін. Львів: СПОЛОМ, 2012. 360 с.
4. Засєкін Д. А. Санітарні норми для тваринницьких та переробних підприємств України : навч. Посіб. К. : Центр учбової літератури, 2015. 400 с.
5. Санітарія і гігієна на підприємствах з виробництва та переробки молока й молочних продуктів / М. В. Чорний та ін.. Харків : Гриф, 2010. 284 с.
6. Якубчак О. М., Таран Т.В. Гігієна продуктів тваринного походження К.: ПрофКнига, 2017. 596 с.

ДОДАТОК
Щоденник практики
(зразок)

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)
здобувача вищої освіти _____
_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
Факультет _____
_____ (назва факультету)
Кафедра _____
_____ (назва кафедри)
Освітній рівень _____
_____ (назва освітнього рівня)
Освітня програма підготовки _____
_____ (назва програми підготовки)
Спеціальність _____
_____ (шифр та назва спеціальності)
_____ курс, група _____

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, в організацію, установу.

Печатка
підприємства, організації, установи «__» _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи.

Печатка
підприємства, організації, установи «__» _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Тиждень 2

№	Дата виконання	Зміст виконаної роботи	Відмітка про виконання (оцінка або виконано\не виконано)	Підпис керівників від бази практики

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Висновок керівника практики від ХДАЕУ про проходження практики

Дата складання заліку (іспиту) « ____ » _____ 20__ року

Оцінка:
за національною шкалою _____
(літерами)

кількість балів _____
(цифрами і літерами)

Завідувач виробничої практики від ХДАЕУ

(підпис)

(прізвище та ініціали)

